

Vets Care Center

Σύνδρομο της Πανδώρας στις γάτες

Οι παθήσεις του κατώτερου ουροποιητικού στις γάτες είναι εξαιρετικά συχνές με πάνω από 1 στις 10-15 γάτες να εμφανίζουν συμπτώματα. Στην κτηνιατρική κυριαρχούσε η άποψη ότι οι παθήσεις αυτές εμφανίζονται λόγω γατοτροφής υψηλής σε μαγνήσιο και ως εκτούτου τον σχηματισμό λίθων στρουβίτη. Η μείωση του μαγνησίου ωστόσο δεν έφερε την αναμενόμενη μείωση εμφάνισης ουρολογικού συνδρόμου(FUS) και νόσο της κατώτερης ουροποιητικής οδού (FLUT) στις γάτες. Φαίνεται ότι η μείωση του μαγνησίου και χορήγηση οξινοποιητών ούρου κατάφερε μόνο να αλλάξει την σύνθεση των λίθων από αυτών του στρουβίτη, σε λίθους από οξαλικό ασβέστιο, και με τις γάτες να συνεχίζουν να υποφέρουν από χρόνια συμπτώματα FLUT ακόμη και χωρίς την παρουσία λίθων.

Επιστήμονες είχαν την υποψία ότι η πάθηση αυτή μοιάζει με το σύνδρομο πυελικής συμφόρησης στον άνθρωπο που οφείλεται στη διάμεση κυστίτιδα. Κατά τη δεκαετία του 1990, ξεκίνησαν μία έρευνα στο Πανεπιστήμιο του Οχάιο με 200 γάτες που πάσχουν από FLUT, που λόγω της πάθησης τους ήταν ανεπιθήμητες από τους ιδιοκτήτες τους. Δύο πράγματα ξεχώρισαν αμέσως κατά τη διάρκεια της μελέτης σχετικά με αυτές τις γάτες.

Πρώτον, πολλές γάτες είχαν ιστορικό άλλων προβλημάτων υγείας και δεύτερον, όλα τα συμπτώματά τους υποχώρησαν μετά από την είσοδό τους στην αποικία γατών της μελέτης. Αυτές και άλλες παρατηρήσεις οδήγησαν τους ερευνητές στην ιδέα ότι η «ιδιοπαθής κυστίτιδα της γάτας» μπορεί να είναι αποτέλεσμα κάποιας άλλης διαταραχής που επηρεάζει την ουροδόχο κύστη, και όχι μια πάθηση της ίδιας της ουροδόχου.

Το «Σύνδρομο της Πανδώρας» επιλέχθηκε γιατί περιγράφει τα συμπτώματα που εμφανίζουν οικόσιτες γάτες που λαμβάνουν κτηνιατρική περίθαλψη για χρόνια κλινικά σημεία που σχετίζονται με πολλά οργανικά συστήματα. Οι γάτες αυτές είχαν ένα ή παραπάνω:

- Πρώιμες αρνητικές εμπειρίες ή στρεσογόνα γεγονότα
- Συννοσηρότητα (συνύπαρξη δύο παθολογικών καταστάσεων που έχουν μεταξύ τους αιτιολογική σχέση)

- Περίόδους επιδείνωσης και ύφεσης κλινικών συμπτωμάτων με βάση περιβαλλοντικές καταστάσεις

Η κύρια αιτία επομένως φαίνεται να είναι η **χρόνια ενεργοποίηση του κεντρικού συστήματος αντίδρασης στο στρες**, που επηρεάζει το νευρικό, ενδοκρινικό και ανοσοποιητικό σύστημα. Η πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση είναι η **Πολυτροπική Περιβαλλοντική Τροποποίηση (ΠΠΤ)**, η οποία μειώνει το άγχος και βελτιώνει τη συνολική υγεία της γάτας.

Το **Σύνδρομο Πανδώρας** είναι μια αγχώδης διαταραχή που επηρεάζει γάτες με ευαισθητοποιημένο νευρο-ενδοκρινικό-ανοσοποιητικό σύστημα. Η προδιάθεση μπορεί να οφείλεται σε γενετικούς, επιγενετικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες, ενώ συχνά πυροδοτείται από στρεσογόνες καταστάσεις, ιδιαίτερα νωρίς στη ζωή.

Διάγνωση και Διαχείριση

Η διάγνωση βασίζεται σε πλήρες ιστορικό και κλινική εξέταση, εξετάζοντας τόσο το περιβάλλον του ζώου όσο και την αλληλεπίδρασή του με άλλες γάτες ή ανθρώπους. Σημαντικές παράμετροι περιλαμβάνουν ασφαλείς περιοχές, επαρκείς πόρους (τροφή, νερό, άμμος) και ευκαιρίες για παιχνίδι και κοινωνική επαφή.

Επείγουσα Περίθαλψη

Η νοσηλεία γατών με το σύνδρομο απαιτεί ειδική διαχείριση:

- **Εντός κλουβιού:** κάλυψη πόρτας κλουβιού, παροχή κρυψώνας, άνετου υποστρώματος, τροφής, νερού και άμμου τοποθετημένων κατάλληλα.
- **Εκτός κλουβιού:** έλεγχος φωτισμού, θορύβου, οσμών και θερμοκρασίας για ελαχιστοποίηση του στρες δίνοντας στη γάτα αρκετή προσοχή και φροντίδα, εγκαθιδρύοντας μία ρουτίνα για να αυξήσετε την προβλεψιμότητα.

Χρόνια Φροντίδα

Η αντιμετώπιση βασίζεται στη **διαχείριση του περιβάλλοντος**, εστιάζοντας στη μείωση του άγχους και την αύξηση της αίσθησης ελέγχου της γάτας. Αυτό περιλαμβάνει:

- **Ασφαλή καταφύγια** (κλειστά κρεβάτια, γατόδεντρα)
- **Ποιοτική διατροφή** σύμφωνα με τις προτιμήσεις της γάτας

- **Κατάλληλη διαχείριση της άμμου** (σωστή τοποθεσία, τύπος και καθαρισμός)
- **Παιχνίδι και κοινωνική αλληλεπίδραση** με θετική ενίσχυση

Η **φαρμακευτική αγωγή** παραμένει αμφιλεγόμενη, καθώς δεν υπάρχουν εγκεκριμένα φάρμακα ειδικά για αυτό το σύνδρομο, και οι μελέτες δεν δείχνουν σαφή οφέλη σε σύγκριση με τη ΠΠΤ.

Συμπερασματικά και προληπτικά

Η πιο αποτελεσματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση του συνδρόμου της Πανδώρας είναι η **πρόληψη**. Οι γάτες γίνονται ευάλωτες σε αυτό το σύνδρομο μετά από αξιοσημείωτες αρνητικές εμπειρίες, ιδιαίτερα σε πρώιμα στάδια της ζωής τους. Αυτή η ευαισθησία μπορεί να εμφανιστεί με τη χρόνια αντίληψη απειλής στη μετέπειτα ζωή, και μπορεί να είναι διαχειρίσιμο με την αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΠΤ.

Τα στοιχεία που έχουμε από τις επιπτώσεις του περιβαλλοντικού στρες στις γάτες είναι σαφείς: στο βαθμό που μπορούμε να πειστούμε οι ίδιοι αλλά να πείσουμε και τους κηδεμόνες γατών για την αξία που έχει η πολυτροπική περιβαλλοντική τροποποίηση και η σημασία που έχει ο εμπλουτισμός της ζωής των γατών. Αξίζει να βρούμε και να εφαρμόσουμε τρόπους για να παρέχουμε καλύτερη υγεία και ευεξία, μειώνοντας παράλληλα τον κίνδυνο εμφάνισης του συνδρόμου της Πανδώρας.